

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans te
TURNHOUT**

Hoofdstructuur	deeltijds kunstonderwijs
Instellingsnummer	49627
Instelling	Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans
Directeur	Greet DE CLERCK
Adres	Kerkplein 32 - 2300 TURNHOUT
Telefoon	014-41.36.38
Fax	014-42.86.17
E-mail	samwd@turnhout.be
Website	www.muziekacademie-turnhout.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Turnhout
Adres	Campus Blairon 200 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12/05/2014; 13/05/2014; 14/05/2014; 15/05/2014; 16/05/2014; 17/05/2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17-05-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	19-06-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde QUIX
Teamleden	Rieka HÉRIE, Luc PONET, Dirk ROMBAUT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Muziek: algemene muziekcultuur, luisterpraktijk, muziekgeschiedenis.....	8
3.1.1.2 Muziek: instrument accordeon	10
3.1.1.3 Muziek: instrument altviool, instrument cello, instrument contrabas, instrument viool....	11
3.1.1.4 Muziek: instrument hoorn	14
3.1.1.5 Muziek: instrument piano	15
3.1.1.6 Muziek: koor	18
3.1.1.7 Woordkunst: algemene verbale vorming	20
3.1.1.8 Woordkunst: repertoirestudie woordkunst.....	21
3.1.1.9 Woordkunst: toneel	22
3.1.1.10 Woordkunst: voordracht.....	23
3.1.1.11 Dans: artistieke training.....	24
3.1.1.12 Dans: dansinitiatie.....	26
3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	28
4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	29
4.1 Deskundigheidsbevordering	29
4.2 Evaluatiepraktijk.....	30
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	31
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	32
6.1 Wat doet de academie goed?	32
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	32
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	33
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de academie

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de academie,
3. het algemeen beleid van de academie.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele academie aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de academie een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal opties/instrumenten.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de academie na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de academie voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de academie voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de academie om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de academie de doelen en gaat de academie dit na?
 - ontwikkeling: heeft de academie aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de academie aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de academie. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de academie of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de academie of van structuuronderdelen als de academie binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de academie of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de academie de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de academie de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de academie het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de academie of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De academie mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans ligt over heel de stad Turnhout verspreid. De gebouwen aan het Kerkplein mogen dan wel mooi en aantrekkelijk ogen, de klassen voldoen op dit moment niet meer aan de noden van een actueel kunstonderwijs. De academie heeft echter een mooi perspectief met het stadsproject Turnova op de oude Brepolssite.

Het leerlingenaantal is sinds de vorige doorlichting met iets meer dan 5% toegenomen. Hierbij valt op dat de sterkste stijging op te tekenen valt in de hogere graad van de studierichting Muziek en in de studierichting Dans in zijn geheel.

In de **studierichting Muziek** voldoen alle focusvakken en worden de leerplandoelstellingen gerealiseerd. Voor het vak algemene muziekcultuur (amc) werd een eigen methodiek uitgewerkt die op het leerplan gebaseerd is. Zowel voor amc-volwassenen als voor luisterpraktijk en muziekgeschiedenis is de tevredenheid groot. Er is meer dan voldoende samenhang tussen de vakken. De amc – jazz en lichte muziek sluit inhoudelijk sterk aan bij specificiteit van de opleiding pop-rock. De accordeonklas beleeft op dit moment een doorstart. De terugval van het aantal leerlingen is gestagneerd. De vernieuwde dynamiek, de zorg voor leerlingen en een systematische planning bieden garanties dat deze klas kwaliteitsvol opgebouwd wordt. De strikersgroep kan terugvallen op een traditie van bijna 40 jaar Suzukimethode. Het verderzetten van deze methode in de officiële opleiding werpt zijn vruchten af en de violisten zijn de op één na grootste groep instrumentalisten. Toch verdient de kleinere groep van altviool, cello en contrabas meer aandacht, zij dreigen in de vergeethoek te raken. Een meer gerichte oriëntering dringt zich op. De cursus hoorn biedt een kwalitatief goed en evenwichtig aanbod van leerplandoelstellingen met voldoende diepgang en een gedifferentieerde leerlingenbegeleiding. De resultaten zijn dan ook meer dan behoorlijk. Het grootste aantal leerlingen muziek volgt piano, maar hier is eveneens een grote uitval op te merken. Het lerarenteam probeert dankzij een gezamenlijke jaarplanontwikkeling en een analyse van de mogelijke factoren voor deze uitval een antwoord te bieden op deze problematiek. Het evaluatiedocument dat de vakgroep heeft ontworpen, is een interessante stap in de ontwikkeling van een leerlingvolgsysteem. De projectmatige aanpak in de cursus koor werkt stimulerend en motiverend maar mist echter een duidelijke leerlijn. Het implementeren van een vocale cultuur in de academie verdient alle aandacht.

In de **Studierichting Woord** stonden de vakken algemene verbale vorming (avv), voordracht, toneel en repertoirestudie (rs) in de focus. De kwaliteit van de vakken avv en voordracht scoort matig tot zeer goed. In de lessen avv is er voldoende spreek- en spelplezier aanwezig. Er wordt veel aandacht besteed aan spreektechnische vaardigheden. In de lessen voordracht wordt er belang gehecht aan goed literair materiaal. Er is voldoende aandacht voor spreektechnische elementen en aspecten van houding, expressie en tekstoverdracht. Voor de vakken toneel en repertoirestudie worden de leerplandoelstellingen niet gerealiseerd. Er zijn binnen de jaarplannen geen leerlijnen zichtbaar en een groot gedeelte van de lestijd wordt gebruikt als toneelles. Verder worden geen sleutels aangereikt die leerlingen vormen tot een kritische theaterbezoeker. In de lessen toneel wordt te weinig aandacht besteed aan zowel expressieve, productionele als spreektechnische elementen. De evaluatie binnen de klaspraktijk is te summier om effectief te zijn.

In de **studierichting Dans** realiseren de leerlingen de leerplandoelstellingen in de vakken artistieke training en dansinitiatie. De leerlingen krijgen heel wat kansen om op te treden. Samen met een uitgebreid aanbod aan danstechnieken in de artistieke training slagen de leerlingen erin expressie en beleving te combineren met een behoorlijk technisch niveau. De evaluatie van dit vak verdient meer aandacht. De jongste leerlingen van de dansinitiatie krijgen voldoende bewegingsopdrachten om de verschillende doelstellingen te realiseren. Hier mag meer aandacht zijn voor muzikaliteit en de belevingswereld van de kinderen.

De onderwijsinspectie onderzoekt de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** (BVH) aan de hand van een vragenlijst. Ze hecht veel belang aan de mate waarin de instelling tekorten op het vlak van BVH systematisch opspoorde en daadkrachtig beheerst.

De onderwijsinspectie steunt voor haar BVH-onderzoek op de resultaten van controles en analyses waarover de instelling moet beschikken, omdat ze aan federale en aanverwante Vlaamse regelgeving moet voldoen. De onderwijsinspectie doet echter geen uitspraak over de naleving van federale wetgeving en niet-onderwijsregelgeving.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Ze moet de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving verbeteren. Algemeen kan gesteld worden dat de hoofdschool als centrale infrastructuur niet aangepast is aan de noden van eigentijds kunstonderwijs. Meer specifiek moet de planning en opvolging in de filialen afgestemd worden op de algemene zorg voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de hoofdschool. De opvolging van de evacuatie-oefeningen en de EHBO verdienen hier extra aandacht.

Het **kwaliteitsonderzoek** richtte zich op twee procesindicatoren: deskundigheidsbevordering en evaluatiepraktijk. De academie heeft nog geen visie uitgewerkt voor deskundigheidsbevordering. Momenteel is er ook geen goedgekeurd nascholingsplan. De losse initiatieven, zoals de organisatie van enkele workshops en het ontwikkelingswerk in enkele vakgroepen, missen doelgerichtheid. Op het vlak van evaluatiepraktijk heeft de academie enig ontwikkelingswerk achter de rug. Ook hier is nog geen visie uitgeschreven en heeft zij weinig zicht op de functie van evaluatie in het leerproces.

De academie heeft sinds dit schooljaar een nieuwe directie. De samenwerking tussen de directie, het directieteam en de coördinatoren zorgt voor een beleid dat vertrouwen geeft, ontwikkelingskansen biedt en sfeer creëert waarin leerlingen zich ten volle artistiek kunnen ontplooien. De academie wil ook een belangrijke partner zijn van verschillende organisaties in de stad, in het bijzonder van de academie Beeldende Kunst. Ook dit werkt inspirerend voor leerkrachten en leerlingen. Het zelfreflecterend vermogen van het beleidsteam zorgt ervoor dat op het vlak van kwaliteitszorg de nodige stappen zullen genomen worden om de kwaliteit van het onderwijs in al zijn facetten te bewaken.

De inspectie geeft na de verschillende onderzoeken een gunstig advies voor de studierichtingen Muziek en Dans en een beperkt gunstig voor de studierichting Woord.

Samen met de stad Turnhout, die het veelbelovende project Turnova wenst te realiseren tegen september 2018, heeft de academie alle troeven in handen om in deze nieuwe omgeving kwalitatief hoogstaand hedendaags kunstonderwijs aan te bieden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus

Muziek

algemene muziekcultuur, instrument accordeon, instrument altviool, instrument cello, instrument contrabas, instrument hoorn, instrument piano, instrument viool, koor, luisterpraktijk, muziekgeschiedenis

Woordkunst

algemene verbale vorming, repertoirestudie woordkunst, toneel, voordracht

Dans

artistieke training, dansinitiatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op.

3.1.1.1 Muziek: algemene muziekcultuur, luisterpraktijk, muziekgeschiedenis

Voldoet

De vakken algemene muziekcultuur (amc), luisterpraktijk en muziekgeschiedenis sluiten inhoudelijk goed op mekaar aan en zijn afgestemd op de decretale minimumleerplannen. De leerdoelen zijn omgezet in concrete jaarplannen. In het vak amc jazz & lichte muziek (jalm) worden de leerdoelen bereikt op basis van een jaarplan dat getoetst is met het officiële klassieke minimumleerplan amc. Er is zowel een proces- als een productevaluatie waarbij naar verschillende te bereiken vaardigheden en muziektheoretische kennis wordt gepeild.

Outputgegevens

Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

Het aantal leerlingen amc is de laatste vijf jaar met een kwart gedaald. Binnen deze evolutie valt op dat het aantal vrijstellingen voor dit vak min of meer constant blijft. De doorstroming vanuit de lagere graad is redelijk. Uit een rondvraag ad random bij een aantal leerlingen blijkt een behoorlijke tevredenheid over de cursus. Wat de doorstroming betreft kon vastgesteld worden dat dit schooljaar een tiental leerlingen deelnemen aan de proeven voor de eindgraad M3. Een sterke doorstroom en bijzondere tevredenheid is er in de vakken amc-volwassenen, luisterpraktijk en muziekgeschiedenis. Deze vakken worden als zeer interessant en vormend ervaren voor een erg breed publiek.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

Het vak amc-jongeren wordt gegeven op basis van een binnen de academie (twee leerkrachten) ontwikkeld handboek. Deze eigen methode is de ruggegraat van het jaarplan. De doelstellingen uit het leerplan zijn hierin helemaal verwerkt. Toch ontbreekt zowel de verticale als de horizontale samenhang tussen het vak amc-jongeren en de andere kunstvakken. Elke leerkracht amc werkt naar eigen goedvinden. Door een soms te schoolse, adaptieve benadering en het ontbreken van bijkomende doelstellingen worden zowel het actief als het constructief leren erg gehypothetheerd. Dit draagt bij tot een onderwaardering van het vak, hetgeen absoluut beter verdient.

Deze opmerkingen gelden niet voor amc-volwassenen, noch voor luisterpraktijk en muziekgeschiedenis, waar een geheel andere dynamiek heerst en waar zowel een sterke samenhang als evenwicht en volledigheid aanwezig zijn.

Het vak amc jalm wordt eveneens gegeven op basis van een door de school (leerkracht) ontwikkeld jaarplan dat vooral basiscomponenten omvat van de jazz-harmonieleer en dit gespreid over de drie leerjaren. Er wordt beperkt maar voldoende rekening gehouden met verwijzingen naar historische stijlgebieden, componisten en analytische componenten. Elementair blijft het bijbrengen van voldoende gehoortraining en inzicht in de akkoordleer. Hoewel wettelijk niet verplicht indien reeds amc klassiek gevolgd, beklemtoont de jalm afdeling het belang van deze cursus voor elke leerling die jalm volgt. Het klasmanagement is in al de bezochte klassen in orde.

Gestructureerd teamoverleg voor amc is er niet.

Onderwijsorganisatie
Groeperingsvorm
Onderwijstijd

Omwille van een efficiënte lestijdbesteding worden de vakken amc-volwassenen, luisterpraktijk en muziekgeschiedenis hoofdzakelijk als graadklassen ingericht. De onderwijstijd wordt gerespecteerd. De graadklas werkt vanuit pedagogisch-didactisch standpunt remmend, hetgeen vooral bij amc logisch is omwille van de uiteenlopende voorkennis en de relatief grote verschillen qua begripsvermogen tussen de verschillende leeftijden. De graadklassen luisterpraktijk en muziekgeschiedenis worden echter als zeer positief ervaren. Op deze manier krijgt het vak luisterpraktijk bovendien realistische overlevingskansen voor een 6-tal zeer gemotiveerde leerlingen. De amc-jalm wordt per leerjaar ingericht zodat de leerstof voldoende consecutief kan opgebouwd worden. Al de leerlingen krijgen klassikaal les. De groepsgrootte is telkens voldoende beheersbaar.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De amc-klas in de Prinsenstraat voldoet minimaal qua uitrusting, bovendien is deze erg gedateerd. Er zijn voldoende tafels en stoelen, er is een piano, een muziekbord en een geluidsinstallatie. Voor geactualiseerd kunstonderwijs ontbreken echter de digitale leermiddelen als smartboard, internet, laptop/PC en een aangepaste geluidsinstallatie voor audio-files.

In het filiaal Retie is de ruime klas voorzien van (te) kleine, ouderwetse schoolbanken, een verplaatsbaar muziekbord, een oude buffetpiano en een kast voor de leraar. Verder lijkt de gehele klas wel één opbergruimte voor behoorlijk wat rommel, tot zelfs een artificiële kerstboom. Ze mist ook maar de minste kunstzinnige, artistieke eigenheid die uitstraling geeft, die helpt bij de beeldvorming en zowel motiverend als inspirerend dient te zijn. Er is geen vaste geluidsinstallatie, enkel een draagbaar audiosysteem. De leerkracht brengt een eigen laptop mee.

Het lokaal voor amc-jalm is ingericht met een voldoende aantal pupiters, een muziekbord en een buffetpiano. Verdere uitrusting is eerder elementair. Er is bvb. geen internetvoorziening die toestaat via interessante sites (en middels een smartboard) muziekvoorbeelden te downloaden. Soms brengt de leerkracht een laptop mee maar die is in feite te klein bij een illustratie voor een ganse klas.

Infrastructuur

Voor de stijldifferentiëring jalm, inclusief slagwerk en amc-jalm, huurt het schoolbestuur een afzonderlijk gebouw aan de rand van de stad Turnhout. De lokalen zijn voldoende ruim en in de mate van het mogelijke akoestisch aangepast voor de doelstellingen die de leerplannen beogen.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Voor de vakken amc, luisterpraktijk en muziekgeschiedenis gebeuren de evaluaties en de examens helemaal volgens de decretale voorschriften. In die mate soms zelfs té strikt, zodat met bijvoorbeeld de proefexamens er toch behoorlijk wat lestijd dreigt verloren te gaan. De evaluatiepraktijk voor amc bestaat uit een schriftelijk examen en een mondelinge presentatie van het eindwerk. Voor luisterpraktijk is dat via een mondeling examen. Voor muziekgeschiedenis is er zowel een schriftelijk als een mondeling examen. Voor de proeven waar dat vereist is, wordt voorzien in een passende beoordeling door een correct samengestelde jury.

Voor wat betreft beoordelingscriteria en normeringen is geen specifieke informatie beschikbaar waarbij leerplandoelstellingen, jaarplannen en beoordelingscriteria op elkaar zijn afgestemd, ook niet voor de juryleden. De academie hanteert wel een algemene visietekst over de bij de schoolvisie passende criteria voor het behalen van een graad (voldoening, onderscheiding, grote onderscheiding,). Dit document is echter helemaal afgestemd op het instrumentaal onderricht. De behaalde resultaten zijn evenwel valide en de puntenlijsten zijn in orde.

Voor het vak amc-jalm worden jaarlijks examens georganiseerd. Er zijn twee periodes van evalueren, waarbij de laatste evaluatieperiode parallel spoort met het eindexamen. De criteria op de evaluatiefiche verwijzen naar aanwezigheid, inzet thuis, meewerken en vorderingen. Er zijn geen specifieke criteria die verwijzen naar de leerplandoelen. Appreciaties worden uitgedrukt van onvoldoende tot uitstekend. Ook hier blijken de proeven voldoende valide en betrouwbaar: 25% wordt gegeven op eartraining, 25% op dagelijks werk en 50% op een schriftelijke proef die bestaat uit een diepgaande bevraging van de harmonische en theoretische kennis. Leerlingen krijgen een uitgebreide lijst mee die zij gedurende drie weken thuis mogen invullen. Het is een variatie op een open-boek examen. De bevraging is voldoende evenwichtig, gaande van het benoemen en uitschrijven van drie- en vierklanken (akkoordsymbolen), tot het bepalen van toonaarden (modi) en het uittekenen, respectievelijk analyseren van een bluesschema.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Er blijkt een goed contact tussen leerkrachten en leerlingen, zeker in de opties luisterpraktijk, muziekgeschiedenis en in amc-jalm. De leerlingen zijn geconcentreerd en voelen zich voldoende ondersteund en gestimuleerd. Bij amc-jongeren zijn kindvriendelijkheid, zorgzaamheid en leerlinggerichtheid prominent aanwezig, soms ten koste van het peil en de effectiviteit. De leerlingen van de afdeling jalm worden opgevolgd door de verschillende docenten waarbij de aanwezigheid van een coördinator een verbindende/ondersteunende rol speelt. Voor wat betreft een op academieniveau ontwikkeld en te hanteren leerlingvolgsysteem staat men aan het begin van een ontwikkelingstraject.

3.1.1.2 Muziek: instrument accordeon

Voldoet

De accordeonklas beleeft momenteel een doorstart. Duidelijke leerlijnen, continuïteit in de planning, een goede leerlinggerichtheid met daarbij behoorlijk wat gemotiveerde leerlingen bevestigen de terechte verwachtingen voor een sterke toekomst.

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

Het aantal leerlingen in het vak accordeon is de laatste jaren sterk afgenomen. Met slechts zeven leerlingen, zijnde bijna 2% van het leerlingenaantal, bevindt deze cursus zich onder het landelijk gemiddelde. Een achttal jaren terug telde het vak nog meer dan het dubbele aantal. Het ontbreken van continuïteit in het docententeam vormt een verklaring voor deze abrupte en sterke terugval. Uit de doorstroomcijfers blijkt dat in sommige schooljaren het aantal herinschrijvingen beperkt bleef tot licht boven de 50%. Dit kan een verklaring zijn waarom de opbouw/groei van de klas in haar globaliteit stagneert. Er wordt melding gemaakt van één leerling die doorstroomde naar een vervolgopleiding in het hoger onderwijs. Aan de huidige tevredenheid valt af te leiden dat er, na een periode van geregelde leraarswissels en uitstroom van leerlingen, terug hoop is in een sterke toekomst. Een nieuwe, frisse, jonge dynamiek, en de instroom van zowel jonge als volwassen leerlingen, dragen bij tot een hernieuwd vertrouwen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De doelstellingen uit het leerplan komen stap voor stap aan bod. Het evenwichtig aanwenden van de leerplandoelen is sterk leerling-gerelateerd. Het profiel van de leerlingen bepaalt overigens ook mee het repertoire, dat als drager dient voor de te verwerven vaardigheden. Er is geen opvallende verticale of horizontale samenhang, maar door het groepsgericht-individueel karakter van de lessen wordt veel aan uitwisseling van indrukken en ervaringen en aan zowel samenspel als zichtlezing gedaan, wat als bijkomende doelstelling vanuit het artistiek pedagogisch project de flexibiliteit van de aspirant-accordeonisten ten goede komt.

Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd Groeperingsvorm</i>	De onderwijstijd wordt gerespecteerd. Er zijn steeds 2 à 3 leerlingen aanwezig in de klas, wat motiverend en stimulerend werkt. Groepsgericht-individueel onderricht wordt nagestreefd waar dat kan maar is geen doel op zichzelf.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT Logistiek</i>	Elke leerling beschikt over een eigen accordeon of over een huurinstrument.
Infrastructuur	Het beschikbaar gestelde leslokaal voldoet niet aan de noden van het vak. Behalve dat het zich dicht bij de buitendeur bevindt, zodat er niet te ver met de zware instrumenten moet gesjouwd worden, biedt deze klas geen voordeel. De oppervlakte is werkelijk te klein voor lessen met 2 of 3 accordeonisten en de leerkracht (cfr. normeringen BVH). Bovendien laat de akoestiek te wensen over. Dit alles werkt beperkend voor de realisatie van de leerplandoelen inzake heldere klankvorming, articulaties, fraseringen en ademhaling (balg).
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief Valide Betrouwbaar</i>	Er is – naast de visietekst waarvan sprake onder algemene muziekcultuur, evaluatiepraktijk – geen overzicht van evaluatiecriteria in relatie tot leer- en jaarplannen. De examenprogramma's voldoen, de samenstelling van de jury is correct, de behaalde resultaten zijn geloofwaardig en valide, de puntenlijsten van overgangs- en eindproeven sluiten op elkaar aan en zijn representatief.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend Leerlingvolgsysteem</i>	Ondanks een groepsgerichte attitude wordt er zeer gedifferentieerd gewerkt. Hierdoor wordt voldoende aandacht besteed aan de eigen mogelijkheden van elke leerling. In zoverre de ervaring groeit, zullen ook de doeltreffendheid en het rendement van het didactisch handelen positief evolueren. Voor wat betreft een leerlingvolgsysteem staat de academie aan het begin van een ontwikkelingstraject. Momenteel doet elke leerkracht dit naar eigen inzichten.

3.1.1.3 Muziek: instrument altviool, instrument cello, instrument contrabas, instrument viool

Voldoet

De verschillende strijkersopleidingen voldoen, elk vanuit hun eigenheid en specificiteit, aan de decretaal gestelde leerdoelen. De opleidingen getuigen in belangrijke mate van een sterk pedagogisch-didactisch denken en doen, dit in functie van zowel een artistieke als een persoonlijkheidsvormende meerwaarde.

Outputgegevens <i>Leerprestaties Outcomes Vervolgonderwijs Tevredenheid</i>	Uit de vergelijking binnen de strijkersgroepen blijkt er een opvallend hoogtepunt vast te stellen bij de vioolopleiding. Met meer dan 200 inschrijvingen vorig schooljaar wordt het succes van het reeds lang bestaande experiment bevestigd in haar gunstig effect op de instroom. De academie ligt met 17% sterk voorop in vergelijking met het Vlaams gemiddelde dat circuleert rond de 8%. Significant is bovendien dat om en bij de 90% van de viool leerlingen zich aandient in de optie instrument, tot aan het eindexamen in het derde jaar van de hogere graad. Dit percentage ligt min of meer 2/3 hoger dan bij een vergelijkbare groep. De tevredenheid en het welbevinden zijn positief. Er is algemeen genomen een goede doorstroom van leerlingen, bij viool reeds vanaf 4 jaar, tot in het hoger kunstonderwijs. Anders is het gesteld bij het instrument cello dat zich met 22 leerlingen onder het Vlaams gemiddelde manifesteert. Verhoudingsgewijs zou een vergelijkbaar aantal neerkomen op een 35 tal inschrijvingen. Hierdoor bevindt deze cursus zich meer dan één procent onder het normale quotum. Het effect van de pré-opleiding speelt wellicht wel een rol, maar niet van die aard zoals dat werkt bij de violisten. Bovendien is de doorstroom bij de cellisten, onder andere bij de overgang van de pré-opleiding naar het reguliere studietoelbod en verder, niet gegarandeerd.
---	--

Dat tegenover 200 violisten slechts een drietal altviolisten en een zestal contrabas-leerlingen staan, illustreert de overweldigende invloed van de vioolinitiatie die niet uitgebreid is tot de andere groepen. Ook deze beide strijkersvakken bevinden zich, zij het minder opvallend, onder het landelijk gemiddelde. Bij altviool baren ook de doorstromingscijfers zorgen: vorig schooljaar schreef zich slechts een derde van het aantal leerlingen terug in. Deze cijfers zijn voor het vak cello gunstiger. Ook voor contrabas zijn deze doorstroomcijfers beter. Met twee nieuwe beginners dit schooljaar is de instroom bovendien goed op peil.

De doorstroom naar het hoger kunstonderwijs of naar het universitair orkest in Leuven verloopt verhoudingsgewijs goed.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

Met een heel leger van strijkers is de diversiteit van de opleiding en van het leerlingenprofiel uiteraard evident. Er is voor elk wat wils: van traditioneel viool-, alt-

viool-, cello- of contrabasonderricht tot de bijzonder kindvriendelijke, gehanteerde Suzuki-methode. Van 4-jarigen tot late roepingen (volwassenen) en van initiatie tot pré-professionele opleidingen.

De doelstellingen van het leerplan komen steeds evenwichtig, zij het vanuit een andere invalshoek aan bod. Er is minimaal voor elke discipline een door het team of door de leerkracht-vakdeskundige ontwikkeld jaarplan voor handen dat helemaal aansluit bij de verwachte leerdoelstellingen. Voor viool zijn de jaarplannen globaliserend voor zowel het experiment Suzuki als voor de traditionele opleiding, voor altviool is het jaarplan zéér beknopt, voor cello zijn deze jaarplannen overzichtelijk opgesteld, gedifferentieerd op jaarbasis en per leerling. Bij viool (Suzuki) is er een grote samenhang tussen het individueel instrumentaal onderricht 'meester-leerling' en het samenspel. Dit werkt zeer motiverend en kwaliteitsgericht, met een sterkere invloed op de individuele evolutie en de persoonlijkheidsontwikkeling.

Een mooie evolutie en een belangrijke nuance in het aanbod van de strijkersopleiding, als logisch gevolg van aandacht voor stijldifferentiatie bij de aanstelling van nieuwe leerkrachten, is de meer en meer spontane uitwisseling van (stijl-)kennis en ervaring. Dit genereert een mooi werkklimaat als voedingsbodem voor een degelijk, bewust artistiek opvoedingsproces inzake persoonlijkheidsontwikkeling bij vele geïnteresseerde leerlingen.

Onderwijsorganisatie

*Groeperingsvorm
Onderwijstijd*

De onderwijstijd wordt steeds zeer correct gerespecteerd. Buiten de traditionele verhouding 'individu versus groep' van Suzuki werd bij de traditionele strijkersopleidingen slechts in één enkel geval (cello) een spontane en geslaagde vorm van groepsgericht-individueel onderricht ervaren. Met succes overigens, en dit tot algemeen welbevinden van zowel de leerlingen als de leerkracht. Aan leerlingen die de Suzuki-methode volgen, wordt wekelijks tijdens een apart lesmoment bijzondere aandacht besteed aan samenhang, afstemming, samenspel en harmonie, nl. in het wekelijkse lesuur samenspel (vanaf het prille begin).

Door de vroege instapleeftijd vanaf 4 jaar bij het experiment Suzuki staat de balans met de officiële instapleeftijd van 9 jaar bij de andere disciplines in erg schril contrast. Deze vroege start kan een verklaring zijn voor de sterke doorstroom, de gehechtheid aan de opleiding en het massaal (kunnen) aantreden in de optie instrument. De traditionele 'klassieke' opleidingen voor viool, altviool, cello en contrabas kunnen aan de start ook uitgebreid worden met initiatielessen, proeflessen of zelfs een echte pré-opleiding. Het labyrint - systeem van proeflessen in het eerste jaar van de lagere graad - werkt overigens zeer goed. Voor cello kunnen de initiatielessen bovendien starten vanaf de

leeftijd van 4 jaar.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De academie beschikt over een uitgebreid arsenaal aan huurinstrumenten, gecontroleerd en onderhouden door een leerkracht die zich momenteel bekwaamt in de instrumentenbouw. De instrumenten worden systematisch ter beschikking gesteld van de beginnende leerlingen aan zeer democratische huurprijzen.

Verdere uitrusting van de klassen voldoet in zoverre het gaat over het meubilair (piano, stoelen, tafel, kast, banken - ook al zijn deze erg gedateerd) maar schiet te kort inzake pedagogisch comfort voor actueel kunstonderwijs. De meeste klassen beschikken over aangepast meubilair en eventueel andere attributen voor de soms zeer jonge kinderen.

Hetgeen op klasniveau nog ontbreekt, zijn de ICT-voorzieningen (internet) en een professionele geluidsinstallatie voor de weergave van geluidsdragers als CD's en audio-files, dit in functie van luistervoorbeelden en/of vooraf opgenomen piano-begeleidingen.

Infrastructuur

Er stelt zich meermaals het probleem van zowel de te beperkte als de te grote klasoppervlakte per leerling. Voor het groepsgericht-individueel onderricht en voor samenspel zijn sommige klasjes echt te klein. Voor enkel maar vioolonderricht aan beginners is het auditorium dan weer veel te groot. De globale infrastructuur in de hoofdschool voldoet dan ook niet voor wat betreft de criteria zoals aangehaald bij de bevraging over BVH (cfr. infra).

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

De evaluatie gebeurt zeer consciëntieus, bewust en objectief. Er is grote tevredenheid over de externe jury, die mee ontwikkelingsgericht denkt en haar taak zeer plichtsbewust ter harte neemt. Er is nog geen 'systeem' met aan de jaarplannen en aan de leerdoelen gekoppelde evaluatiecriteria. De examenprogramma's weerspiegelen het te verwachten beheersingsniveau. De behaalde punten zijn geloofwaardig, liggen erg gespreid wanneer dat nodig blijkt.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Een effectief en efficiënt leerlingvolgsysteem is nog niet ontwikkeld. De leerkrachten hanteren elk hun eigen systeem: van minimale opvolging tot voorbeelden van goede praktijk. Dit gaat van een eenvoudige agenda waarin alles op een of andere manier wordt bijgehouden tot een uitgebreid assortiment van documenten die tot een totaalbeeld leiden: praktische agendabladen, een visietekst, een globaal jaarplan, een specifiek jaarplan, een overzichtsfiche per trimester en per leerling met vermelding van bijzondere data, repetities, activiteiten, enz.

Het oriënteren van leerlingen (van een experimentele opleiding naar een traditionele opleiding of omgekeerd, maar desgevallend ook naar een ander instrument, naar altviool bijvoorbeeld) is een aandachtspunt dat de lerarenbinding dient te overstijgen, dit in het voordeel van de leerling zelf. Het is een bewustzijnsverruiming die overigens al in beweging is.

De zorgzame aandacht voor elk individu en voor de essentie van de opleiding, namelijk kwaliteitsvol kunstonderwijs en musiceervreugde, wordt positief beïnvloed door meerdere enthousiaste, gedreven, inspirerende en begeesterende leerkrachten. Het spelplezier, de muzikale 'punch' en zowel de motivatie als de attitude van vele leerlingen werken wederzijds immers bijzonder aanstekelijk.

Sociale en emotionele begeleiding
Klasklimaat
Sociale vaardigheden

Het belang van een sterke leerlinggerichtheid bij de Suzuki-methode, gekoppeld aan een concreet jaarplan, zorgt voor een zo aangenaam mogelijk klasklimaat zonder evenwel betuttelend te willen zijn.

Deskundigheidsbevordering
Verspreiding van expertise
Nascholingen

Naast de voortdurende nascholingen inzake geactualiseerde inzichten omtrent de Suzuki-methode zijn er slechts sporadisch andere nascholingsthema's waarvoor men als strijker belangstelling heeft. Orkestspel of andere, solistische optredens worden eveneens en terecht beschouwd als een uiting van professionalisering en nascholing. Uiteraard is er daarnaast ook een leerkracht die inmiddels instrumentenbouw studeert. De passie en de gedrevenheid van de betrokken mensen zijn evenwel van die aard dat er vaak spontaan een verspreiding of multiplicatie van expertise plaats vindt. Geregeld spelen de leerkrachten collegiaal samen in een strijkersensemble, dit ter gelegenheid van academieconcerten.

3.1.1.4 Muziek: instrument hoorn

Voldoet

In de cursus hoorn worden de leerplandoelstellingen gradueel opgebouwd en bij de leerlingen progressief gerealiseerd. Er is voldoende aandacht voor detailwerk. De resultaten op de proeven stemmen overeen met de kwalitatieve verwachtingen.

Outputgegevens

Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

De laatste schooljaren werd een gemiddelde van een tiental leerlingen voor dit instrument ingeschreven. De cijfers vorig jaar vertonen een lichte daling. Uit de doorstroomcijfers blijkt dat er op één jaar tijd drie leerlingen afstudeerden in H3. Dit kon enigszins gecompenseerd worden door de instroom van nieuwe leerlingen in de middelbare graad met een voorgeschiedenis (overschakeling van alto naar hoorn, vroegere opleiding die opnieuw wordt vervolgd). Vorig schooljaar waren er geen aanvangsleerlingen, dit jaar zijn er twee zodat het normale gemiddelde terug in evenwicht is gebracht. Toch dient een blijvende aandacht geschonken aan het voorkomen van een terugval van het aantal her-inschrijvingen dat de laatste twee jaar is afgenomen van 100% naar een kleine 60%. Vervolgonderwijs is beperkt, maar er is een vlotte samenwerking met het bestaande verenigingsleven. Twee leerlingen stroomden door naar het hoger kunstonderwijs. De leerkracht blijkt zelf ook oud-leerling van de academie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De klas beschikt over een jaarplan hoorn dat vrij congruent loopt met de doelstellingen van het minimumleerplan. De ontwikkeling geschiedt aan de hand van een progressief opgebouwd repertoire dat ook de leidraad vormt bij de opvolging van de leerlingen. De klasadministratie is quasi volledig gedigitaliseerd waardoor alle opgeslagen informatie is terug te vinden op een gesofisticeerd tablet. De toepassing van het leerplan in de praktijklessen geschiedt situationeel en grondig. Zo komen volgende leerplandoelstellingen met voldoende diepgang aanbod: onderhoud instrument (invetten ventielen), mondstand op de embouchure (midden), houding van lichaam, positie van het instrument t.a.v. het lichaam (klankbekerpositie), toonvorming en sonoriteit, melodievoering, ritmische nauwkeurigheid. De leerlingen geven blijk van een behoorlijk tot zeer goed niveau en er is ook aandacht voor de expressieve betekenis van de muziek. Er is een duidelijke afbakening van de leerproblematiek.

Onderwijsorganisatie

Groeperingsvorm
Onderwijstijd

De onderwijstijd wordt gerespecteerd. Omwille van de verplaatsingsproblematiek naar de hoofdschool, kan het voorkomen dat een leerling verkiest instrumentles te krijgen in een filiaal, maar dan van een koperblazer die geen hoornist is. Hierdoor komen niet steeds alle leerlingen automatisch bij een vakspecialist terecht.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De academie voorziet in een verhuursysteem van instrumenten. Sommige leerlingen beschikken over een instrument van een muziekvereniging. Voor de jongste leerlingen worden ook kleinere hoorns voorzien. Eenmaal gevorderd, schaffen een aantal leerlingen een eigen instrument aan. In de klas wordt gebruik gemaakt van metronoom en stemapparaat. Er staan pupiters en er is een spiegel aan de wand bevestigd. De aanwezige buffetpiano bleek op het moment van bezoek niet in orde (een toets bleef hangen). Samenspel met CD is in het jaarplan voorzien.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De examenprogramma's van de eindproeven van elke graad zijn conform de richtlijnen in het leerplan. Voor de overgangsproeven gelden volgende afspraken: alle leerlingen spelen één etude en één werk. De jury is samengesteld volgens de richtlijnen van de regelgeving. Jury's blijken al eens af te wisselen wat een goede zaak is voor de validiteit van de externe beoordeling. De evaluatiecriteria zijn afgestemd op de leerplannen wat betreft de invulling van het repertoire. Dit repertoire onderstelt de realisatie van een aantal te verwachten criteria maar er is geen gedetailleerd aftoetsen van een lijst met criteria. Dit schooljaar leggen twee leerlingen eindexamen af voor het niveau van M3 en H3. De leerlingen presenteren zich in de optie samenspel. Bij nazicht van de examenbrochures van de voorbije jaren blijkt dat de programma's nauwkeurig worden opgegeven, met aanduiding van het geheugenwerk en plichtwerk indien het leerplan dit vereist. De leerlingen behalen voldoende tot zeer goede resultaten. Aan de juryleden wordt gevraagd hun quoterings te baseren op een algemene appreciatie van de prestaties. Ze zijn dus niet leerplandoelgericht gemotiveerd maar op basis van een algemene indruk.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	In dit vakgebied wordt ernstig werk geleverd. Er is een positieve feedback naar de leerlingen waarbij een gezond kritische zin niet uit het oog wordt verloren. Een vlotte communicatie geschiedt via de leerlingenagenda. De aanwezigheid van een pianist- begeleider, als voorbereiding op de examens, werkt stimulerend.

3.1.1.5 Muziek: instrument piano

Voldoet

In de klassen piano worden de leerplandoelstellingen bij een groot aantal leerlingen in voldoende mate bereikt. De resultaten van de proeven ogen gunstig en leerlingen worden voldoende begeleid en ondersteund bij de voorbereiding van hun examens.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Uit de cijferevolutie van de laatste jaren blijkt een opvallende daling van het aantal ingeschreven leerlingen. De academie deed daarom zelf onderzoek naar de mogelijke reden van deze uitval. Het aantal leerlingen dat de laatste vijf jaar de studies stopzette bedraagt rond de 20% op jaarbasis. Deze uitval is niet gebonden aan één bepaalde klas maar is gespreid over verschillende klassen. Het aantal leerlingen voor piano vertegenwoordigt 26,63% van het totaal aantal leerlingen instrument. Hiermee ligt deze afdeling 6,3% onder het vergelijkbare landelijk gemiddelde dat 32,93% bedraagt en 2,93% onder het gemiddelde van het totale aanbod. Waar zeven jaar geleden nog 355 leerlingen ingeschreven stonden is dit aantal gedaald naar 303 vorig schooljaar. Dit gaat in tegen de algemeen landelijke tendens die over een zelfde periode aan stijging van het aantal leerlingen kende van 28,33% naar 29,56% (+ 1,23%). Er zijn geen exacte doorstroomcijfers voorhanden. Daardoor is het niet duidelijk waar deze afname zich precies manifesteert. Uit de examenbrochures van de laatste drie jaar kan nagegaan worden hoeveel leerlingen zich presenteerden voor een eindexamen van een bepaalde graad. Dit geeft een approximatief beeld van de output. Zo
---	--

studeren er dit jaar 5 volwassenen en 33 jongeren in de lagere graad. In de middelbare en hogere zijn er dit respectievelijk 21 en 23. Zes volwassenen legden examen af op het niveau L3 binnen de “zachte sessie”. Hoewel precieze cijfers van het aanvangsjaar ontbreken, valt op dat de doorstroming, eens de middelbare graad bereikt, gunstiger oogt dan deze in de lagere graad. Een belangrijke indicatie in verband met de doorstroom is onder andere het beperkt aantal leerlingen in de optie instrument: schommelend – al naar gelang de klas en de leerkracht – tussen 20% en 30% van het aantal leerlingen op hetzelfde niveau. Voor een academie met de omgevingsfactoren zoals Turnhout, met in de piano-opleiding toch nog steeds meer dan een kwart van het totale aantal academielerlingen in de studierichting muziek is dit erg laag en significant voor het gebrek aan doeltreffende oriëntering.

De academie geeft aan dat er de voorbije decennia een achttal leerlingen doorstroomden naar het hoger kunstonderwijs waar zij afstudeerden in een professioneel beroep (artistiek/leraar). Vier leerkrachten piano zijn oud-leerling van de academie.

Sommige, maar niet alle klassen, stellen al eens leerlingen voor in nationale wedstrijden voor piano.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De vakgroep piano heeft op basis van het officiële minimumleerplan gewerkt aan het opstellen van een referentiekader voor een jaarplan dat vervolgens per graad is uitgetekend. Elke graad wordt daarin beschouwd als een globale rijpings- en wordingsperiode die rekening houdt met persoons- en leeftijdsgebonden eigenheden qua ontvankelijkheid, studietempo, motorische en muzikale voortgang. Dit leerplan vermeldt niet alleen expliciet de decretale minimumleerdoelen maar vult deze ook aan én differentieert met ‘differentiatieleerstof’. De auteurs distilleren hieruit zes grote rubrieken: attitudevorming, auditieve en visuele waarneming, theoretische kennis, techniek, interpretatie en imitatie/geheugen. Deze rubrieken werden vervolgens ingevuld met 54 leerdoelen die de leerlingen concreet zouden moeten verwerven. Aldus ontstaat een vorm van leerdoelvolgsysteem dat een handig instrument is om het leerproces van elke leerling systematisch en gestructureerd onder controle te houden. Het biedt ook een volledig beeld van de complexiteit van de vakopleiding en vergemakkelijkt het bewaken van het evenwicht in omgang met de leerstof. De leerinhoud is immers evenwichtig op de gehele graad afgestemd, niet per leerjaar. Per optie en per graad is een minimale leerinhoud vooropgesteld die voor iedere leerling haalbaar is. De leerinhoud is niet beperkend en wordt aangevuld, respect. uitgebreid al naar gelang de individuele mogelijkheden van de leerling. Deze bijkomende doelstellingen bieden een perspectief voor het zeer brede doelpubliek. Ook al betreft het een in groep ontwikkeld plan tijdens dit schooljaar, het is niet beperkend voor de pedagogische vrijheid van de leerkrachten. Met dit leerplan streven de leerkrachten naar een goed evenwicht tussen kennis, vaardigheid en attitude. In de praktijk blijken nog niet alle klassen met de hoger vermelde leerdoellijst om te gaan. Er zijn hierrond nog geen verplichtingen zodat de vrijblijvendheid leidt tot een groot onderscheid aan pedagogisch-didactische benadering tussen de docenten. De gemeenschappelijke benadering beperkt zich daarom tot de productrealisaties van de leerlingen op de proeven. Afhankelijk van het vermogen van elke leerling zal hij/zij zich vanaf de middelbare graad verder kunnen ontplooien in de optie samenspel of instrument. Deze oriëntering is goed ingeburgerd. Minder aan de orde is een mogelijke (her-)oriëntering naar een ander instrument waar soms vraag naar ontstaat op het ogenblik dat het verwachte engagement te zwaar wordt.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De academie beschikt over voldoende degelijke instrumenten, zowel buffetpiano's als vleugels. Niet overall is de stemming naar behoren, een gevolg uiteraard van het intensief gebruik en de schommelende klimatologische omstandigheden wat betreft temperatuur en luchtvochtigheid. De pianostoelen in de bezochte klassen zijn in orde. In de meeste lokalen bevinden zich ook opbergkasten voor partituren in zoverre de leerkrachten deze niet steeds zelf meebrengen. Het gebruik van metronoom is gekend. Er zijn ook stevige voetenbankjes voor de allerkleinsten.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

De vakgroep werkte een evaluatiesysteem uit dat aansluit bij de jaarplannen (permanente evaluatie of procesevaluatie). Dit evaluatiedocument kreeg de naam 'leerlingvolgsysteem'. Uit de inhoud en het gebruik van dit document blijkt echter dat het om een interessant evaluatiesysteem gaat dat een goede indruk geeft over de absolute evolutie van de leerling doorheen het jaar. Samen met een overzicht van het gespeelde repertoire, de behaalde resultaten en de info uit de leraarsagenda vormt dit een leerlingvolgsysteem (cfr. infra).

Bepaalde evaluatiecriteria zitten impliciet in het voorgestelde repertoire, maar specifieke afspraken vooraf, eventueel volgens het uitgewerkte leerdoelvolgsysteem van de piano-afdeling, blijven beperkt.

De examenprogramma's zijn qua aantal stukken conform de richtlijnen van het minimumleerplan. Dit geldt zowel voor de optie samenspel als voor de optie instrument. Het plichtwerk is duidelijk herkenbaar. Geheugenwerk staat niet aangeduid hoewel in sommige klassen de traditie bestaat alle werken uit het hoofd te brengen.

Voor alle juryexamens stemt de samenstelling overeen met wat de regelgeving voorschrijft.

Op een bijgewoond klasexamen piano kon vastgesteld worden dat het niveau van de leerlingen balanceert tussen goed en zeer goed. Leerlingen blijken goed voorbereid voor deze proeven. De beoordeling gebeurt productgericht maar tracht rekening te houden met de specifieke talenten en de achtergrond van elke leerling. De puntenquoteringen zijn betrouwbaar. Volwassenen kunnen apart examen afleggen in een zgn. "zachte sessie".

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Het valt op dat de piano-afdeling zich heeft toegelegd op de ontwikkeling van een lijst met te bereiken leerplandoelen. Deze lijst mag exemplarisch genoemd worden, een voorbeeld van good practice voor het onderwijskundig denken binnen het deeltijds kunstonderwijs. Toch blijkt er geen unanimité rond een gelijkgericht gebruik van dit volgsysteem. Bovendien kan het een uitdaging zijn voor de vakgroep om zich eens te buigen over de objectiverbaarheid van de beoordelingscriteria en een beoordelingsschaal. Over het algemeen kan gesteld worden dat leerlingen voldoende aangemoedigd worden maar dat bepaalde aspecten van zorgzame leerlingbegeleiding (cfr. uitval volwassenen, specifieke oriëntering van leerlingen, differentiëring naargelang talent en inzet, inspirerende coaching in functie van participatie aan wedstrijden zoals Cantabile, Belfius Classics, e.a.) meer kunnen uitgediept worden.

De zorgzaamheid voor anders valide leerlingen uit zich in de aandacht voor opleidingen voor visueel gehandicapte leerlingen, wanneer deze zich aanmelden.

Deskundigheidsbevordering
Verspreiding van expertise
Nascholingen

De vakwerkgroep boog zich ook over de achteruitgang van het aantal leerlingen en ging op zoek naar mogelijke verklaringen. Hieruit vloeide een overzicht van interne en externe redenen of factoren die verschilden voor de lagere en de middelbare/hogere graden. Het valt op dat de gestelde noden bij de verschillende doelgroepen (kinderen, volwassenen, universiteitsstudenten, ...) wel vastgesteld worden maar dat een doeltreffende remediëring uitblijft. Er blijken nog uitdagingen in het licht van een geoptimaliseerde

nascholingsmatiek. Zo blijken er nog steeds spanningsvelden te bestaan op het vlak van horizontale samenhang met het vak amc, en dit twintig jaar na de implementatie ervan.

3.1.1.6 Muziek: koor

Voldoet

Er wordt voldoende initiatief genomen om de koorcultuur sterker te implementeren in het vormingsproces van de leerlingen. Meerdere leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

Leerlingen/instrumentalisten uit de middelbare en de hogere graad vormen samen een koorgroep die op jaarbasis een programma afwerkt van liederen en traditionals. We kunnen best spreken van een 'korenproject' dat binnen de academie op zoek gaat naar potentiële zangers (exclusief meisjes/dames) om te werken aan een specifieke koorcultuur. Concrete cijfers over instroom, doorstroom en uitstroom zijn, net zoals voor de vakken samenspel en instrumentaal ensemble niet bekend. Het merendeel van de koorzangers zijn instrumentalisten die in de plaats van het obligate vak samenspel of begeleidingspraktijk (akkoordinstrumenten) opteren voor het vak koor. Slechts weinigen zetten de stap uit pure motivatie en in functie van het leveren van een positieve bijdrage aan een zekere vocale cultuur. De leerlingen die zang volgen als hoofdvak vormen inmiddels een eigen vocaal ensemble onder leiding van de leerkracht zang. In het kader van deze doorlichting staat dit vocaal ensemble echter niet in de focus.

Uiteraard heeft een dergelijke heterogene instroom, zoals hierboven geschetst, belangrijke implicaties voor de ontwikkeling van een echte koorcultuur.

De overgang en de doorstroom van de academieopleiding naar deelname aan het koorleven als dusdanig beperkt zich tot de zangers die deelnemen aan het 'werkplek leren', nl. de gedeelde repetitie met het koor Pizzicanto.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

Een concreet jaarplan, gebaseerd op de te ontwikkelen kennis en vaardigheden uit het minimumleerplan, is er niet, enkel een repertoirelijst. Hiermee wordt geen (h)echte vocale koorcultuur ontwikkeld, gebaseerd op de te verwerven kennis en vaardigheden zoals vermeld in het officiële leerplan. De keuze om koor te volgen in de plaats van samenspel of begeleidingspraktijk kent twee belangrijke maar uiteenlopende drijfveren: pragmatisme of echte motivatie. Een enkele keer gaat het om een uitbreiding van het studiepakket en volgt de leerling zowel samenspel/orkest als koor. Er wordt twee keer per jaar een aangenaam optreden gegeven.

De leerinhoud van het minimumleerplan komt in het korenproject te weinig concreet aan bod. Zo is er te weinig doeltreffendheid inzake onder andere ademhaling en stemgebruik, stemtechniek, dosering van de individuele inbreng, het ontwikkelen van auditieve reflexen, cursorisch lezen en kennismaking met een veelzijdig repertoire. Uiteraard worden bepaalde aspecten aangehaald, nagestreefd en in sommige gevallen ook bereikt, maar structureel, planmatig is er geen graduele opbouw van de te bereiken doelstellingen. Horizontale en verticale samenhang met andere aspecten van de opleiding is er evenmin. Er zijn geen bijkomende doelstellingen, behalve in het koor/vocaal ensemble dat samenvalt met het koor Pizzicanto. Dit laatste initiatief, dat feitelijk een vorm van werkplek leren is, werkt zowel motiverend als stimulerend en voldoet op eigen kracht aan de leerdoelstellingen.

Het koor/vocaal ensemble voor zangers is losgekoppeld van het korenproject en leidt een eigen leven, gevoed door de vooropleiding in de zangklassen.

Al de koren missen een graduele opbouw en een bewust gekozen strategische ondersteuning en aansluiting vanuit de samenzang in de lagere graad.

De meest gunstige manier om aan zowel de koorcultuur, aan een passende attitude als aan een degelijke motivatie te werken is via een duidelijke profilering middels een sterke eigenheid. Die is er nu nog niet.

Onderwijsorganisatie
*Groeperingsvorm
Onderwijstijd*

Er zijn drie types van groepsvorming: het (jeugd-)koor in de middelbare graad, waarin ook enkele hogere graden, het koor waarvoor de academie een samenwerkingsverband aanging met het bestaand profaan, meerstemmig koor Pizzicanto, en meerdere vocale ensembles, gaande van een groepje volwassen dames die géén zangles volgen tot een groep van geschoolde zangers, o.l.v. een zangleerkracht.

Het profiel van elke groep afzonderlijk is min of meer duidelijk, maar de verschillende profielen staan niet in een consecutieve verhouding ten opzichte van mekaar, zodat ze niet ondersteunend zijn voor het ontwikkelen van een echte koorcultuur en in belangrijke mate dus ook niet voor het bereiken van de doelstellingen.

De onderwijstijd wordt voor elke groep gerespecteerd.

Uitrusting
*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

In elke klas waar gewerkt, respectievelijk gerepeteerd wordt, staat een piano ter beschikking. Het ontbreekt vooralsnog aan een planmatige ondersteuning van effectieve pianobegeleiding (pianist-begeleider), vooral in de aanloop naar concerten.

Infrastructuur

Een bijzondere herkenbaarheid, bijvoorbeeld door de inrichting van een specifieke koorklas in de hoofdschool ontbreekt nog.

Evaluatiepraktijk
*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

Het geloofwaardig evalueren, in relatie tot de jaarplannen en de al dan niet bereikte leerdoelstellingen, staat nu, net als de ontwikkeling van een echte koorcultuur, aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Er zijn geen jaarplannen, dus ook geen op de jaarplannen afgestemde evaluatiecriteria. De eindevaluatie is een optelsom van cijfers toegekend na gemiddeld twee optredens per jaar, zonder externe jury. De puntenlijst is dus niet representatief, ongeacht of men het optreden mooi of geslaagd heeft bevonden. Het repertoire voor deze evaluaties is weliswaar mooie vocale muziek, afgestemd op het welbevinden van de leerlingen, maar is niet representatief voor een artistiek vormend ontwikkelingstraject.

Leerbegeleiding
*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

Momenteel ontbreekt een zorgzaam en uitdagend leerlingvolgsysteem voor alle leerlingen. Voor een meer succesvolle toekomst van het koorleven in en rond de academie is het van primordiaal belang consequent te werken aan een specifieke attitude, als gevolg van een juiste motivatie en een doelgerichte input. Pas dan genereert men een vocale cultuur die vakoverschrijdend is en bijdraagt tot een zeker artistiek bewustwordingsproces en een welbevinden. Koorzang is een specialiteit waar men bewust voor kiest. Dat moet dan ook op een even dynamische als inspirerende manier zowel uitdagend als zorgzaam begeleid worden.

Een belangrijk kritisch punt is het feit dat enkel meisjes naar een van de koren mogen komen. De jongens/heren vallen helemaal uit de boot! Dit is een vorm van discriminatie die nergens op steunt. Hiervoor zal organisatorisch een oplossing dienen gezocht te worden.

Deskundigheidsbevordering
*Verspreiding van expertise
Nascholingen*

De praktijkervaring, nationaal en internationaal, in koorzang, koordirectie, repertoirekennis etc. kent voorlopig geen vertaling naar een sterke koorbeleving op academieniveau. Van enige multiplicatie of verspreiding is helaas geen sprake.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

Er is geen externe jury voor het examen koor in M3.

BVR houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen muziek, woord en dans, 31 juli 1990, art. 33.

3.1.1.7 Woordkunst: algemene verbale vorming

Voldoet

In de lessen algemene verbale vorming worden de meeste leerplandoelstellingen gerealiseerd. Spreek- en spelplezier zijn aanwezig en er wordt voldoende aandacht geschonken aan spreektechnische vaardigheden.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

De leerlingenaantallen in de lagere Woord gaan er de laatste jaren licht op vooruit. Nochtans blijven de verhoudingen met de lagere graad Muziek ver onder de Vlaamse gemiddelden. Gemiddeld bedraagt het aantal leerlingen in de LG Woord 25% van de LG Muziek. In de academie van Turnhout is dat 6,3%. Een wisselend lerarenkorps, het grote aanbod van theater- en musicalateliers in de dichte omgeving, de onmogelijkheid tot aansluiting van de lessen met andere studierichtingen wegens de versnippering van de lesplaatsen en het lesaanbod in aanpalende gemeenten dat beperkt wordt tot Vosselaar, zijn verklaringen die aangegeven worden als mogelijke oorzaken van deze vaststelling.

Uit de doorstroomcijfers kan afgeleid worden dat, zoals elders in Vlaanderen, de lagere graad een behoorlijke instroom op leeftijd kent. Vaak is er een verdubbeling van het aantal leerlingen tussen de LG 1 en de LG 4. Daarnaast blijkt tevens uit diezelfde doorstroomcijfers dat er een aanzienlijke uitstroom gedurende het curriculum in de lagere graad is.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

*Verticale en horizontale
samenhang*

Klasmanagement

Actief en constructief leren

In de lessen algemene verbale vorming (avv) komen de leerplandoelstellingen in voldoende mate tot ruimschoots aan bod. Spreek- en spelplezier zijn een rode draad in alle bijgewoonde lessen. In alle klassen is er aandacht voor een goede uitspraak en articulatie. Er is niet steeds een evenwicht tussen het aanbrengen van spreektechnische vaardigheden enerzijds en het ontwikkelen van de expressiemogelijkheden anderzijds. In alle klassen is evaluatie een essentieel onderdeel van de les. In een aantal klassen kan dit op een meer participatieve wijze gebeuren zodat leerplandoelstellingen als observatie, concentratie en ontwikkeling van het formuleringsvermogen meer aan bod komen. Het concentrisch werken, aangeraden in het leerplan, is nog niet in alle klassen doorgedrongen.

De jaarplannen die opgesteld werden, zijn zeer divers en vertonen onderling geen horizontale en verticale samenhang. Het werken met graadklassen waarbij de spreiding van de leerstof over de verschillende leerjaren anders ingevuld dient te worden, vraagt specifieke aandacht.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT

Logistiek

Afhankelijk van de lesplaats zijn er al dan niet een klein podium en decorblokken aanwezig in de werkruimte. In de meeste lessen kan gebruik gemaakt worden van een draagbare geluidsinstallatie. Op één leslocatie hangt er een halogeenspot. De lesruimtes voldoen net om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren, maar meer open en vrije spelruimte zou de kwaliteit aanzienlijk kunnen verhogen.

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Valide

Betrouwbaar

In het merendeel van de examenprogrammaboekjes worden de eindexamens van de lagere graad vier niet vermeld. Uit de processen-verbaal en de puntenlijsten kan afgeleid worden dat de examens wel degelijk afgenomen worden en dat de jury conform de vereisten in de regelgeving is samengesteld. In één enkel programmaboekje stond een examenprogramma voor avv vermeld. Daaruit en uit sommige jaarplannen kan afgeleid worden dat de exameninhoud niet strookt met de evaluatievereisten van de leerplannen. Daarin staat vermeld dat het eindexamen in de LG 4 bestaat uit vier delen: een voorbereide voorleesoefening, een spreekoefening vanuit improvisatie, een spelmoment met vastgelegde teksten en een individuele, korte tekst uit het hoofd. Niet alle

examenprogramma's bevatten deze onderdelen.

Nazicht van de processen-verbaal geeft aan dat de puntenverdeling voornamelijk over de graden onderscheiding en grote onderscheiding verspreid liggen.

Juryleden krijgen richtlijnen bij het beoordelen en quoteren van de leerlingen.

Het document "Welkom aan juryleden" is een handige leidraad waarin criteria worden opgesomd die de graad bepalen die leerlingen kunnen behalen.

De evaluatiefiche bevat naast een aantal criteria die met een lettercode beoordeeld worden ook ruimte voor een woordelijke evaluatie.

Leerbegeleiding
*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

In de bijgewoonde lessen heerst een open sfeer. Dit maakt een persoonlijke begeleiding en een goed contact mogelijk. Leerkrachten kennen hun leerlingen en komen tegemoet aan de aanwezige noden en behoeften. De relatief kleine klasgroepen maken dit ook mogelijk.

In bepaalde klassen werken de leerlingen met een uitgewerkte cursus met een duidelijke leerlijn, in andere klassen zijn er losse kopieën met oefeningen en teksten.

Over het gebruik van een agenda bestaat geen consensus. In een aantal klassen de agenda gebruikt als communicatiemiddel voor zowel leerlingen als ouders.

Naar volgend schooljaar wordt voor instromers een aangepast parcours uitgetekend.

Een academieoverkoepeld leerlingvolgsysteem is nog niet in voege.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

De evaluatievereisten van het raamleerplan algemene verbale vorming, lagere graad worden niet gerespecteerd.

Schoolpactwet art. 6 bis 2°.

3.1.1.8 Woordkunst: repertoirestudie woordkunst

Voldoet niet

De leerplandoelen worden niet gerealiseerd. Binnen de lessen wordt voornamelijk toneel gespeeld. Er worden te weinig sleutels en parameters aangereikt die de ontwikkeling van een persoonlijke visie en een kritische kijk op het theaterlandschap ondersteunen.

Outputgegevens
*Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid*

De doorstroom vanuit de middelbare graad is laag. Waar in Vlaanderen de hogere graad Woord iets meer dan 62 % van de middelbare graad Woord is, ligt die verhouding in de academie van Turnhout op iets minder dan 24%.

De doorstroom naar het hoger onderwijs is gering.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

De leerplandoelstellingen worden niet bereikt. Uit gesprekken met de leerlingen wordt het duidelijk dat de lessen repertoirestudie voornamelijk gebruikt worden als een verlengstuk van de lessen toneel die aansluitend gegeven worden.

Volgens de jaarplannen die de inspectie ter inzage kreeg, worden nergens sleutels, parameters of methodes aangereikt die de beoordeling van een theater- of podiumvoorstelling schragen. De zelfstandigheidsbevordering die binnen de leerplandoelen als een belangrijke pijler gezien wordt, komt niet aan bod. Uit het jaarplan kunnen geen leerlijnen afgeleid worden.

Uitrusting
*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

De ruimte waar men gebruik van maakt voor het vak repertoirestudie ademt artistieke uit. Leerlingen krijgen les in de repetitieruimte van het kinder- en jeugdtheater "Het Gevolg".

Evaluatiepraktijk
*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

In de examenprogrammabrochures worden de examens repertoirestudie wel vermeld, maar nergens wordt aangegeven wat de inhoud van het programma is. Uit gesprekken kan afgeleid worden dat leerlingen voor hun eindwerk repertoirestudie een werk maken dat zij presenteren op het examen. Op welke

exameninhoud de leerlingen in de HG 1 & 2 beoordeeld worden is niet duidelijk. Uit de processen-verbaal kan afgeleid worden dat de jurysamenstelling voor de overgangsproeven van repertoirestudie in bepaalde jaren niet aan de regelgeving voldoet. Voor de eindexamens is de jury conform de regelgeving samengesteld. De examenresultaten van de eindexamens liggen verspreid over de graden onderscheiding en grote onderscheiding. Deze cijfers zijn gelijklopend voor de overgangsexamens.

Leerbegeleiding
*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

Er werd in de academie nog geen leerlingvolgsysteem ontwikkeld dat een duidelijk beeld geeft van het curriculum en de noden en behoeften van de leerling in kaart brengt.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

Samenstelling van de jury is niet conform de regelgeving BVR houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen muziek, woord, dans, 31 juli 1990, artikel 33 § 1

3.1.1.9 Woordkunst: toneel

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet gerealiseerd. Er is onvoldoende aandacht voor techniek en de exploratie van de verschillende speldomeinen. De evaluatie binnen de klaspraktijk is zeer summier en biedt onvoldoende ondersteuning om de prestatie bij te sturen en een kwalitatief betere performance neer te zetten.

Outputgegevens
*Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid*

Zoals reeds beschreven onder repertoirestudie liggen de verhouding tussen de leerlingenaantallen van de hogere graad en de middelbare graad ver beneden de Vlaamse gemiddelden. Uit onderzoek van de doorstroomcijfers kan afgeleid worden dat de grootste uitstroom zich situeert bij de overgang van de middelbare naar de hogere graad. Vanuit het lerarenkorps wordt o.a. de studiedruk bij de leerlingen als een mogelijke oorzaak opgegeven.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

De meeste leerplandoelen worden niet gerealiseerd. Er is een zekere mate van spelplezier maar er wordt weinig aandacht besteed aan de creatie van de rol, de exploratie van de verschillende speldomeinen en de ontleding en opbouw binnen het fragment van verschillende elementen waaronder de emotie. Op stemplaatsing, stemtechniek en andere spreektechnische vaardigheden wordt onvoldoende gefocust. Voor productionele aspecten van theater is te weinig aandacht. De encenering van de fragmenten komt slechts minimaal aan bod. De omgangstaal binnen de lessen is dialectisch. Het aangereikte jaarplan geeft geen concrete leerlijnen weer die over het schooljaar heen ontwikkeld worden. Een aantal algemene doelstellingen die daarin naar voor geschoven worden, zijn in de lespraktijk niet terug te vinden. Er is een zekere mate van participatief evalueren aanwezig, maar de leerlingen beschikken over onvoldoende tools en criteria om een gefundeerde feedback te kunnen geven. Hierdoor wordt de evaluatie na het spelen van een fragment zeer summier en behandelt ze niet alle facetten van het spel.

De tekstkennis bij de leerlingen is zwak en de scenische vormgeving staat nog in de kinderschoenen. In deze periode van het schooljaar, met de examens voor de deur, verdient dit beter opgevolgd te worden.

Uitrusting
*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

De lessen toneel gaan door in de repetitieruimte van het theater "Het Gevolg". Deze unieke locatie biedt de ruimte die nodig is voor deze lessen. Uit gesprekken kan afgeleid worden dat, indien nodig, ook gebruik kan gemaakt worden van de noodzakelijke theateruitrustingen zoals belichting en geluid.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	In de examenboekjes van de voorbije twee jaren staan geen examenprogramma's vermeld. Uit andere documenten blijkt dat er fragmenten gespeeld worden uit bekend en minder bekend toneelrepertoire. Het jaar voordien blijkt het programma van de H3 toneel samen te vallen met het programma van de H3 voordracht. Dit roept vragen op omtrent inhoudelijke aspecten en de eigenheid van de beide vakken. Uit de processen-verbaal kan afgeleid worden dat de jury is samengesteld conform de vereisten uit de regelgeving. Uit gesprekken blijkt dat de juryleden gevraagd worden om na het examen feedback te geven aan de leerlingen. De meeste leerlingen die een eindexamen afleggen, behalen een grote onderscheiding, een aantal een grootste onderscheiding. Wanneer de criteria voor de juryleden – welkom aan juryleden - getoetst worden aan de observatie tijdens de lespraktijk zijn deze quoterings weinig geloofwaardig.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Er is weinig aandacht voor de noden en de behoeften van de leerlingen. Dit komt o.a. tot uiting in de afwezigheid van het nodige tekstmateriaal en het fout mededelen van de (klas-)-niveaus van de leerlingen. Binnen de academie werd nog geen overkoepeld leerlingvolgsysteem uitgewerkt.

3.1.1.10 Woordkunst: voordracht

Voldoet

In de meeste lessen worden de leerplandoelstellingen gerealiseerd. Er is aandacht voor zowel technische vaardigheden als expressie.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Aansluitend bij de langzaam stijgende leerlingenaantallen van de laatste jaren in de lagere graad Woord, gaan de leerlingenaantallen in de middelbare graad de laatste twee jaren, waar voordracht een verplicht vak is, tevens in stijgende lijn. Ook de doorstroom van de lagere graad naar de middelbare graad neemt toe in vergelijking met een aantal jaren geleden. Opvallend is wel dat de doorstroom naar en de uitstroom binnen de hogere graad een minder positief beeld laten zien. Er is een doorstroom naar plaatselijke amateurgezelschappen allerhande en een klein aantal oud-leerlingen stroomde door naar het hoger kunstonderwijs.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	In de meeste lessen worden de leerplandoelstellingen bereikt. Naast aandacht voor spreektechnische facetten als articulatie en uitspraak, wordt er gewerkt op expressie en tekstoverdracht. Daarnaast krijgt het belang van een goede houding voldoende aandacht. In alle bijgewoonde lessen wordt gewerkt met goed literair materiaal. De meeste jaarplannen sluiten aan bij de leerplandoelstellingen, maar geven niet steeds duidelijke leerlijnen aan. Ook voor dit vak moet overlegd worden over horizontale en verticale samenhang om de leerlijnen binnen de graden en over de graden heen in kaart te brengen. Het viel op dat tijdens een aantal bijgewoonde lesmomenten de tekstkennis bij de leerlingen ondermaats is. Op slechts luttele weken voor het examen is dit nochtans een conditio sine qua non om een behoorlijke interpretatie neer te kunnen zetten. De ruimtes waarin gewerkt wordt, laat weinig scenische vormgeving toe. Ook het ruimtewustzijn wordt hierdoor te weinig ontwikkeld. In de meeste klassen wordt elk toonmoment onmiddellijk geëvalueerd. Participatieve evaluatie is in deze lessen minder gangbaar. Een dergelijke evaluatie scherpt de observatie en het kritisch formuleringsvermogen aan.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De meeste lessen van de middelbare graad gaan door in een klaslokaal van het hoofdgebouw. De klas heeft een klein podium en een aantal decorblokken. Ruimte behoort tot de essentiële uitrusting van een Woordklas. Deze ruimte is te klein om op een kwaliteitsvolle wijze aan tekstoverdracht te kunnen doen. Soms maakt de academie gebruik van de crypte onder de kerk, vlakbij het hoofdgebouw. Het is een aangename lesplaats, ware het niet dat de zuilen die er staan alle ruimtebewustzijn teniet doen. De hogere graden kunnen gebruik maken van de repetitieruimte van “Het Gevolg”. Daar is voldoende spel- en speelruimte aanwezig, maar tijdens de lessen voordracht wordt daar weinig gebruik van gemaakt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Niet alle examenprogramma’s worden opgenomen in de examenbrochure die de academie uitbrengt. De programma’s die wel vermeld staan zijn, tonen een grote tekstdiversiteit en beantwoorden aan de evaluatievereisten uit het leerplan. Bepaalde examenprogramma’s verwijzen naar een voorstelling midden in het jaar. Het is niet duidelijk of een examenjury deze prestatie beoordeelde. Uit al deze gegevens blijkt dat er geen afspraken bestaan binnen de woordafdeling omtrent de inhoud van de examenprogramma’s om zo de gelijkgerichtheid te bevorderen. Uit de puntenlijsten blijkt dat het merendeel van de leerlingen een grote onderscheiding behaalt. De jursamenstelling beantwoordt aan de voorwaarden die gesteld worden in de regelgeving.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	In de meeste lessen is er een persoonlijke begeleiding van de leerlingen, volgens hun noden en behoeften. De eerder beperkte klasgroottes laten dit ook toe. Toch zijn er klassen waar de teksten enkel door de leerling bijgehouden worden. Mochten alle andere participanten over het tekstmateriaal beschikken, draagt dit niet alleen bij tot een uitbreiding van ieders repertoire maar zou de coaching van de leerlingen nog meer op de behoeften afgestemd kunnen worden. Een uitgekiend leerlingvolgsysteem dat het curriculum van de leerling bijhoudt en opvolgt, de behaalde resultaten optekent en een duidelijk beeld geeft van de noden van de leerling om in een persoonlijke begeleiding te kunnen voorzien, is nog niet ontwikkeld.

3.1.1.11 Dans: artistieke training

Voldoet

De leerlingen krijgen heel wat kansen om op te treden. Door de combinatie van technieklessen en de expressieve doelstellingen van het vak realiseren de meeste leerlingen de leerplandoelstellingen.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het leerlingenaantal in de studierichting Dans is de laatste jaren sterk gestegen. Op tien jaar tijd is het leerlingenaantal meer dan verdubbeld. De verhouding tussen de lagere, middelbare en hogere graad is evenwichtig en is vergelijkbaar met de Vlaamse gemiddelden. De doorstroom in de lagere graad is goed, mede als gevolg van verschillende zij-instromers in L4 en L5. De meeste leerlingen stromen door naar de middelbare graad. Ook hier is de doorstroom goed en bijna alle leerlingen stromen door naar de hogere graad en behalen het getuigschrift. Het filiaal Arendonk is qua dans eerder beperkt in leerlingenaantal. De reden hiervoor is niet duidelijk. Dit schooljaar wordt nog extra promotie gemaakt en acties ondernomen om de instroom te verhogen. De doorstroom naar het hoger kunstonderwijs is eerder beperkt. Twee leerkrachten zijn oud-leerlingen van de academie.
---	--

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De visie van de vakgroep bestaat erin om in het vak artistieke training in de lagere graad een tweede uur klassieke dans aan te bieden, in de middelbare en hogere graad in de optie klassieke dans jazz en hedendaagse dans te organiseren en in de optie hedendaagse dans krijgen de leerlingen klassieke dans te voorzien. Zo wordt gedurende de hele opleiding de klassieke ballettechniek onderhouden. De jaarplannen geven deze visie ook weer. De leerinhouden aangaande de techniek worden zorgvuldig gepland. De andere doelstellingen van het vak artistieke training i.v.m. beleving, expressie, improvisatie en choreografie worden niet gepland. Een duidelijke leerlijn is er niet. Tijdens bijgewoonde lesmomenten zijn deze doelstellingen impliciet aanwezig maar worden ze niet systematisch aangeboden. In sommige lesmomenten is er veel aandacht voor expressie en beleving en dansen als het ware de leerlingen de techniekoefeningen, ze overstijgen de techniek. In andere lesmomenten is dit veel minder het geval en beperkt de les artistieke training zich tot een techniekles.

Er is weinig horizontale samenhang te merken tijdens de bijgewoonde lessen. Er worden weinig linken gelegd tussen het optievak en artistieke training. Gezien de invulling van het vak (een andere danstechniek in de middelbare en hogere graad) is deze relatie noodzakelijk om zo leerlingen inzicht te laten krijgen in de gemeenschappelijkheden en verschillen tussen de verschillende technieken. Op het vlak van uitvoering van de bewegingsfrasen en techniekoefeningen tonen de leerlingen een goed beheersingsniveau, zowel in de lagere als in de middelbare en hogere graad. De leerlingen kennen de namen van de oefeningen en kennen ook de aandachtspunten in verband met de technische uitvoering. De leerlingen krijgen voldoende kansen om op te treden. Om de twee jaar is er een grote dansvoorstelling zowel in Turnhout als in Arendonk. Daarnaast werkt de dansafdeling mee aan interdisciplinaire projecten van de academie, Dansplatform en zelfs een optreden in de Ancienne Belgique met Gabby Young, een Engelse zangeres.

Alle leerlingen krijgen een abonnement aan verminderd tarief op dansvoorstellingen in de Warande en kunnen alle dansvoorstellingen bijwonen. De programmatie is zeer verscheiden waardoor de leerlingen een brede kijk ontwikkelen op de (inter-)nationale danswereld.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

In alle danszalen is een degelijke muziekinstallatie aanwezig. Voor een aantal lessen wordt beroep gedaan op pianobegeleiding. Dit is een absolute meerwaarde in de ontwikkeling van de muzikaliteit en de artistieke ontplooiing bij de leerlingen. Bovendien komt dit ten goede aan de lesorganisatie en komt er meer onderwijstijd vrij.

De muziekkeuze is divers. In een aantal bijgewoonde lesmomenten is er echter weinig aandacht is voor een juiste muziekkeuze qua tempo en maatsoort in functie van de oefeningen. In sommige gevallen is er weinig aandacht voor de muzikale zinnen in relatie tot de bewegingen en het begin en einde van de bewegingen in relatie tot de muziek.

Infrastructuur

De meeste lessen hebben plaats in de Warande. Deze omgeving werkt motiverend en inspirerend voor de leerlingen. De danszaal is goed uitgerust met barren, spiegels, een piano en kleedkamers. De vorm van de zaal geeft een aantal beperkingen. De dansoppervlakte is te klein (lengte 10m en breedte slechts 6m). Doordat maar één wand met barren is voorzien, moet er in grote klassen in twee groepen gewerkt worden. Dit komt de onderwijstijd niet ten goede. Door de vorm van de zaal is het moeilijk voor jongere leerlingen een goed ruimtelijk inzicht te ontwikkelen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Er zijn geen schriftelijke evaluaties voorzien voor het vak artistieke training, hoewel de regelgeving dit wel vereist. Het is onduidelijk waarom er geen aparte evaluatie is. Vooral in de middelbare en hogere graad is er een duidelijk onderscheid tussen het optievak en de artistieke training. Op geen enkele manier wordt de leerinhoud geëvalueerd. Op de evaluatiefiche voor het optievak staan wel twee criteria, nl. expressie en muzikaliteit, die aanleunen bij het vak artistieke training. Hier ontbreekt de verwijzing naar de jaarplannen. Op het examen van het optievak wordt geen rekening gehouden met het werk in de artistieke training. De titularis heeft mee inspraak in de puntenverdeling en kan zo enigszins bijsturen. Examenprogramma's zijn niet beschikbaar.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	In de lessen is voldoende aandacht voor groeps- en individuele verbeteringen. Leerlingen die later instromen worden gescreend en op hun niveau in een leerjaar geplaatst. Er wordt een individueel parcours vastgelegd waarbij zij extra lessen moeten volgen. Getalenteerde leerlingen krijgen de kans meerdere lessen te volgen, vooral in functie van doorstroming.
Deskundigheidsbevordering <i>Verspreiding van expertise</i> <i>Nascholingen</i>	Er wordt regelmatig nascholing gevolgd. De vakgroep komt samen in het kader van de afspraken omtrent de praktische organisatie binnen de studierichting zoals examenregeling, voorstellingen enz.. Inhoudelijke afstemming binnen het team is voorlopig nog niet aan de orde. De beginnende leerkrachten kunnen op inhoudelijk vlak steeds terecht bij de vakgroep en de coördinator. De dansafdeling ontvangt jaarlijks studenten van de lerarenopleiding, die op een kwaliteitsvolle manier worden begeleid.
Inbreuk(en) op regelgeving	Er zijn geen twee schriftelijke evaluaties voor het vak artistieke training. BVR van 31 juli 1990 houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen muziek, woord en dans, art. 29.

3.1.1.12 Dans: dansinitiatie

Voldoet

Voldoende leerplandoelstellingen komen aan bod en de meeste leerlingen realiseren in voldoende mate deze doelstellingen.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Voor de dansinitiatie is er voldoende instroom, zowel in L1 als in L2. Er worden vier klassen met gemiddeld 15 leerlingen georganiseerd. Daardoor is de doorstroom naar L3 gegarandeerd. Er worden verschillende lesmomenten op verschillende locaties voorzien waardoor er voldoende keuzemogelijkheden zijn om les te volgen. In het filiaal Arendonk is de instroom zeer beperkt. Op het einde van het schooljaar worden hier acties ondernomen om de instroom te verhogen.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De leerplandoelstellingen zijn in overleg met het team gepland. Deze planning is eerder globaal en beperkt waardoor een aantal doelstellingen dreigen vergeten te worden en waardoor een zekere diepgang ontbreekt in het kader van de realisatie van een aantal andere doelstellingen. Er is aandacht voor de ontwikkeling van ruimte- en tijdsperceptie en voor de basisbewegingen vanuit de klassieke dans. De leerlingen kennen de verschillende oefeningen en kunnen deze ook benoemen. Er is weinig aandacht voor een goede houding, de psychomotorische ontwikkeling en de fysieke en artistieke ontwikkeling. Tijdens enkele bijgewoonde lesmomenten moet er meer aandacht zijn voor bewegingsopdrachten die vanuit de leefwereld van de kinderen vertrekt. De leerlingen bewegen eerder stereotiep en worden weinig uitgedaagd om op zoek te gaan naar andere bewegingen. In een ander lesmoment konden

leerlingen wel zeer expressief bewegen en kregen ze uitvoerig tips om nieuwe bewegingen te ontdekken. De leefwereld van de leerlingen wordt te weinig gebruikt om de kwaliteit van de bewegingsuitvoering te verbeteren of om de leerlingen te motiveren anders te bewegen.

Onderwijsorganisatie

*Groeperingsvorm
Onderwijstijd*

De vakgroep heeft ervoor geopteerd om de leerlingen L1 en L2 samen te plaatsen. Tijdens de lessen wordt er te weinig gedifferentieerd waardoor op sommige momenten de opdracht te moeilijk is voor L1 en op sommige momenten te gemakkelijk voor L2. Elke leeftijd heeft omwille van de psychomotorische ontwikkeling verschillende uitdagingen nodig die door het samenzetten van leerlingen moeilijk te realiseren zijn.

Uitrusting

*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

Op alle leslocaties is er een degelijke muziekinstallatie aanwezig. De muziekkeuze is gevarieerd maar sluit niet altijd aan op de bewegingsopdrachten. Soms is het tempo te traag of te snel, soms sluit het karakter van de muziek niet aan op de opdracht, soms wordt een verkeerde maatsoort gebruikt. Dit alles heeft invloed op de beleving en uitvoering van de bewegingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

De leerlingen krijgen twee schriftelijke evaluaties per jaar conform de regelgeving. De criteria zijn zeer algemeen en sluiten weinig aan op de leerinhouden. Elke leerling krijgt positieve feedback en een werkpunt voor de volgende periode.

Leerbegeleiding

*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

De leerlingen krijgen alle aandacht en worden tijdens de lessen zowel in groep als individueel verbeterd. In sommige lessen krijgen de leerlingen te weinig tijd om de bewegingen voldoende in te oefenen. Er heerst een eerder rumoerige sfeer en deze jonge kinderen laten het zeker niet na om af en toe hun eigen weg te gaan tijdens de les.

3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling spoort tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op maar doet dat nog onvoldoende op systematische wijze. Ze is hierin onvolledig. Dat blijkt uit de wijze waarop de instelling verplichte controles en risicoanalyses uitvoert. Deze blijven beperkt tot de hoofdinstelling en wijkafdelingen in de stad Turnhout. De resultaten van de controles van de filialen Arendonk, Beerse, Retie en Vosselaar ontbreken. Daardoor kent de instelling de tekorten waaraan ze moet werken onvoldoende. Dat belet haar om waakzaam te zijn voor ongunstige factoren en veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en leerlingen worden begeleid.

Het verklaart waarom plannen zoals het globaal preventieplan en het jaaractieplan niet consequent inspelen op tekorten die specifiek zijn voor de filialen. Er is nog te weinig een cultuur waarbij elkeen op eigen niveau verantwoordelijkheid neemt. Dat laat zich voelen in de feitelijke situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid, gezondheid en hygiëne. Deze tekorten worden op het ogenblik van de doorlichting voldoende aangepakt. De drie filialen die gehuisvest zijn in basisscholen kregen in het schooljaar 2011-2012 een gunstig advies voor het welzijnsbeleid.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle locaties van de leer- en werkomgeving van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Vooral de hoofdschool op het Kerkplein viel op omwille van de uitgeleefde toestand van de beide gebouwen. De meeste klassen komen te weinig tegemoet aan de verwachtingen van een hedendaagse kunstonderwijs. Voor alle vestigingsplaatsen buiten Turnhout is er geen evacuatieprocedure en zijn er geen afspraken inzake EHBO. De directie heeft onvoldoende zicht op het totale beleid van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De instelling spoort gedeeltelijk tekorten op met een gedeeltelijke verbetering tot gevolg. Hierdoor vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is. Wanneer de instelling de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt in alle vestigingsplaatsen, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het huidige nascholingsplan dateert van 2008 en werd sindsdien niet meer aangepast en goedgekeurd. Op het vlak van professionalisering is nog geen visie ontwikkeld noch in het kader van de functioneringscyclus noch in het kader van deskundigheidsbevordering. Er zijn geen prioriteiten vastgelegd zodat elke nascholing zo goed als zeker goedgekeurd wordt. Op het vlak van nascholing wordt intern gebruik gemaakt van de aanwezige expertise om workshops tijdens de pedagogische studiedagen of andere activiteiten voor leerlingen en leerkrachten te organiseren. Artistieke prestaties worden aanzien als een vorm van deskundigheidsbevordering en worden als meerwaarde in het onderwijskundig leerproces beschouwd.
- Ondersteuning** De academie gebruikt de nascholingsmiddelen van de overheid om zowel de pedagogische studiedag als de individuele nascholingen te betalen. De stad betaalt de kosten voor het openbaar vervoer terug. Het reglement 'lesverplaatsingen' wordt soepel gehanteerd voor de artistieke prestaties van leerkrachten, die op deze manier gehonoreerd worden.
- Doeltreffendheid** De academie heeft weinig zicht op de aanwezige competenties binnen het lerarenkorps. Gemiddeld 15% van het personeel volgde de laatste drie schooljaren nascholing. De gevolgde nascholingen zijn niet gekaderd in een globale visie van professionalisering. Voorlopig is er geen evaluatie van de gevolgde nascholingen en heeft de academie weinig zicht op de implementatie van de verworven kennis. Sommige vakgroepen doen heel wat ontwikkelingswerk om de vakinhouden gelijkgericht op mekaar af te stemmen, waardoor ieders expertise ingezet wordt. Deze werking heeft nog geen algemene ingang gevonden.
- Ontwikkeling** De academie staat voor de uitdaging om in het kader van personeelsbeheer een visie op professionalisering uit te schrijven en te concretiseren. De waardevolle initiatieven en expertise van enkele vakgroepen kunnen ingezet worden om het professionaliseringsbeleid te implementeren.
- Inbreuk(en) op regelgeving** Er is geen goedgekeurd nascholingsplan.
Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs 8 mei 2009, art. 8

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Sinds twee jaar is de academie overgeschakeld op een digitaal evaluatiesysteem. Het was de aanleiding om de evaluatiecriteria te herbekijken en aan te passen. Dit gebeurde vanuit elke vakgroep afzonderlijk. Momenteel is er nog geen overkoepelende visie op evaluatie, waarin een afweging rond proces- en productevaluatie wordt gemaakt maar waarin vooral kan nagedacht worden over de functie van evalueren in het onderwijskundig artistiek leerproces. Voor volwassenen worden aparte examensessies georganiseerd, de zogenaamde 'zachte sessie'. De jury wordt op basis van voorstellen van de leerkrachten samengesteld. De juryleden ontvangen bij aanvang een documentje over de normering en de wijze van deliberatie. Ook de afspraken inzake puntenverdeling staat hierin vermeld.
- Ondersteuning** Het digitale evaluatiesysteem is handig. Het systeem is echter niet compatibel met de elektronische leerlingenadministratie waardoor alle fiches tweemaal digitaal moeten ingevuld worden. Nieuwe mogelijkheden worden onderzocht om dit probleem op te lossen.
- Doeltreffendheid** Een aantal vakgroepen zijn dit jaar overgestapt naar gemeenschappelijke jaarplannen. De huidige evaluatiecriteria sluiten echter te weinig aan op deze jaarplannen. De relatie tussen de criteria en de leerplannen is evenmin duidelijk. Dit geldt voor verschillende vakgroepen. De jurysamenstelling is correct volgens de regelgeving, op twee uitzonderingen na die tijdens de doorlichting werden vastgesteld, m.n. koor en repertoirestudie. Dankzij de afsprakennota gebeurt de puntenverdeling evenwichtig in relatie tot de geleverde artistieke prestaties.
- Ontwikkeling** De academie heeft al een eerste aanzet gegeven in de ontwikkeling van een nieuw evaluatiesysteem. In sommige vakgroepen is er al voorbereidend werk geleverd dat belangrijke input kan betekenen voor het ontwikkelen van een visie. Ook het denkwerk rond de jaarplannen zal belangrijke informatie geven rond het aanpassen van de evaluatiecriteria. Heel dit ontwikkelingsproces wordt voor volgend schooljaar gepland.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Sinds het begin van dit schooljaar is een nieuwe directie in functie. Naast de directeur, is er een directieteam met twee coördinatoren muziek en een coördinatieteam waarin alle studierichtingen en het secretariaat vertegenwoordigd zijn. Er heerst een positieve sfeer met veel zin voor verantwoordelijkheid en engagement vanuit deze drie organen. De directie geeft het vertrouwen en de vrijheid om verschillende ideeën te laten ontwikkelen.
- Visieontwikkeling** Het huidige artistiek-pedagogisch project dateert van 1996. De nieuwe directie gaat het engagement aan om deze visie te actualiseren en te implementeren in de werking van de academie. Daartoe werd reeds een beleidsplan uitgeschreven met een aantal concrete doelstellingen. Een aantal onderdelen zijn een verderzetting vanuit het vorig beleid, zoals de samenwerking met verschillende organisaties en verenigingen in de stad en de intense samenwerking met de academie voor Beeldende Kunst.. Daarnaast zijn ook nieuwe elementen aanwezig zoals het uitwerken van een communicatiebeleid, het ontwikkelen van een zorgbeleid voor de leerlingen, de gelijkgerichtheid binnen vakgroepen via het opstellen van jaarplannen en het op punt stellen van het evaluatiesysteem. Met het op stapel staande project Turnova heeft de stad Turnhout een nieuwe visie ontwikkeld om de beide kunstacademies volledig te integreren in het hart van de stad als draaischijf en ontmoetingsplaats tussen de verschillende musea (Taxandria, de begijnhofsite en het speelkaartenmuseum) en de kunstencentra (De Warande en het Gevolg). De nabijgelegen scholen en het nieuwe woningencomplex zullen mee een stimulans zijn in de verdere ontplooiing van de kunstenacademie.
- Besluitvorming** De directie wil vertrekken vanuit een participatieve besluitvorming waarbij alle geledingen geraadpleegd worden en zelfs gedeeltelijk beslissingen kunnen nemen. Voor de coördinatoren zijn er specifieke taakomschrijvingen en concrete opdrachten vastgelegd. Het directie- en coördinatieteam zijn de spilfiguren die veel en interessant beleidsvoorbereidend werk verrichten. Daarnaast zijn zij eveneens de sturende en motiverende kracht achter tal van initiatieven zoals de organisatie van verschillende evenementen en de samenwerking met verschillende organisaties in de stad. Het creëren van een grotere betrokkenheid werkt stimulerend en geeft een nieuwe dynamiek in de academie.
- Kwaliteitszorg** De academie heeft voorlopig nog geen visie op kwaliteitszorg uitgeschreven. In de praktijk worden de verschillende concerten en evenementen in het coördinatorenteam geëvalueerd en bijgestuurd indien nodig. Afspraken inzake kwaliteitsstandaarden en niveau van de artistieke prestaties zijn nog niet gemaakt. Ook voor de onderwijskundige processen is er weinig tot geen expliciet toezicht op de kwaliteitsvolle invulling. Het zelfreflecterend vermogen van directie, directieteam en het coördinatorenteam is in meer dan voldoende mate aanwezig om werk te maken van een systematische opvolging van de kwaliteitszorg op inhoudelijk, artistiek, beleidsmatig en onderwijskundig niveau.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor de vakken algemene muziekcultuur, luisterpraktijk, muziekgeschiedenis, accordeon, hoorn, koor, strijkers en piano.
- Het aanbod voor slechtzienden in de pianoklas.
- De visie over en de ontwikkelingsgerichtheid van de gezamenlijk uitgewerkte jaarplannen in de opleiding piano.
- De openheid om de verbreding aan te brengen vanuit de Suzukimethode (viool) naar de andere strijkers.
- De leerplanrealisatie voor avv en voordracht.
- De leerplanrealisatie dansinitiatie, artistieke training

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De informatiebrochure voor de juryleden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het empathisch vermogen, de werkkraft, het engagement en de grote persoonlijke betrokkenheid van de directie en haar directe medewerkers.
- De zorgzaamheid voor het welzijn van de leerkrachten en de aandacht voor bottom up-dialoog.
- De betrokkenheid en visieontwikkeling van de inrichtende macht voor de beide academie.
- De visie op samenwerking en de realisatie ervan met de academie Beeldende Kunst.
- De samenwerking met de verschillende partners/verenigingen in de stad.
- De plannen van de toekomstige huisvesting vanuit een sterk geëngageerde visie van de stad.
- De taakverdeling van de coördinatoren.
- De samenwerking tussen directie, directieteam en het coördinatorenteam dat leidt tot een participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De aandacht voor de specifieke opleiding altviool.
- Het versterken van de vocale cultuur
- Het versterken van de verticale en horizontale samenhang in het vak avv.
- Het agendagebruik in het vak avv.
- Het nauwkeuriger toezien op tekstkennis voor alle vakken in de woordafdeling.
- De aandacht voor evaluatie in het vak artistieke training.
- Het concretiseren van leerlijnen in het vak artistieke training.
- De aandacht voor de muziekkeuze in functie van de bewegingsopdrachten in dansinitiatie.
- Het pedagogisch comfort voor een actueel kunstonderwijs o.a. aangepaste ICT-voorzieningen en geluidsinstallaties die afgestemd zijn op hedendaagse geluidsdragers (geheugenstick, i-pod, ...)

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De systematische en structurele aandacht voor multiplicatie van de aanwezige deskundigheid en professionalisering.
- De nascholing laten aansluiten bij de te ontwikkelen competenties.
- Het opstellen van een evaluatieprocedure met aandacht voor proces-productevaluatie, gekoppeld aan een leerlingvolgsysteem.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het huidig artistiek pedagogisch project actualiseren en daarna implementeren.
- Het uitschrijven van een visie van wat kwaliteit en niveau is op vlak van output, onderwijskundige processen.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor de vakken repertoirestudie en toneel.

Wat betreft de regelgeving

- De samenstelling van de jury voor koor (M3) en repertoirestudie.
BVR houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen muziek, woord, dans, 31 juli 1990, artikel 33
- De examenvereisten in het leerplan voor het vak avv.
Schoolpactwet art. 6 bis 2°
- De twee schriftelijke evaluaties voor het vak artistieke training.
BVR van 31 juli 1990 houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen muziek, woord en dans, art. 29.
- Een goedgekeurd nascholingsplan.
Decreet op kwaliteit van het onderwijs, 8 mei 2009, art. 8

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor **dans, muziek**.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
 - * voor **woordkunst** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor repertoirestudie woordkunst, toneel.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **14-05-2016** opnieuw een controle uit.

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **14-05-2017** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde QUIX de inspecteur-verslaggever	Greet DE CLERCK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de academie	